Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύνθημα: Ενωμένοι στην πολυμορφία
Υμνος: Ωδή στη Χαρά (μέρος της 9ης Συμφωνίας του Μπετόβεν)
Επίσημες γλώσσες: 24
Κράτη Μέλη: 28

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) αποτελεί μια οικονομική και πολιτική ένωση είκοσι οκτώ (27 όταν τελικά αποχωρήσει η Μεγάλη Βρετανία) ευρωπαϊκών κρατών.

Ιδρύθηκε την 1η Νοεμβρίου 1993 με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (υπογραφή 7.2.1992), γνωστότερης ως Συνθήκη του Μάαστριχτ, βασιζόμενη στις τότε Ευρωπαϊκές Κοινότητες (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας) τις οποίες και αντικατέστησε. Το 1993, η Ένωση αριθμούσε 12 μέλη. Από τότε νέες τροποποιητικές συνθήκες έχουν επεκτείνει τις αρμοδιότητές της και σταδιακές διευρύνσεις έχουν αυξήσει τον αριθμό των κρατών-μελών της. Θεωρείται ως η ισχυρότερη ένωση κρατών μέχρι σήμερα στην παγκόσμια ιστορία, με επιδιώξεις οικονομικού, πολιτικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου. Η ΕΕ αποτελεί το τρέχον στάδιο μιας ανοιχτής διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Ιστορία της διεύρυνσης

1952/1958	Βέλγιο Γερμανία Γαλλία Ιταλία Λουξεμβούργο Ολλανδία
1973	Δανία Ιρλανδία Ηνωμένο Βασίλειο
1981	Ελλάδα
1986	Ισπανία Πορτογαλία
1995	Αυστρία Φινλανδία Σουηδία
2004	Τσεχία Εσθονία Κύπρος Λετονία Λιθουανία Ουγγαρία Μάλτα Πολωνία Σλοβενία Σλοβακία
2007	Βουλγαρία Ρουμανία
2013	Κροατία

Συνθήκες:

- ***Συνθήκη των Παρισίων (1951 - 1952)***
  Η Συνθήκη των Παρισίων του 1951 αφορά την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ). Υπεγράφη στις 18 Απριλίου 1951 μεταξύ έξι ευρωπαϊκών χωρών, της Δυτικής Γερμανίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας. Δια της συνθήκης αυτής τα συμβαλλόμενα κράτη αποφάσισαν να ιδρύσουν την ΕΚΑΧ, που στο μέλλον έγινε μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Συνθήκη αυτή τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 1952 και έληξε ακριβώς 50 χρόνια μετά, στις 23 Ιουλίου 2002.

- ***Συνθήκες της Ρώμης*** **(1957 - 1958)**
  Οι Συνθήκες της Ρώμης του 1957 είναι οι δύο διεθνείς συνθήκες με τις οποίες ιδρύθηκαν η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ), από τις οποίες προήλθε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπεγράφησαν από εκπροσώπους του Βελγίου, της Δυτικής Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας στις 25 Μαρτίου 1957 και η ημερομηνία υπογραφής τους θεωρείται η επίσημη ημερομηνία γέννησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- ***Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992 - 1993)***
  Επίσημα γνωστή ως Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, θεωρείται η σημαντικότερη και ιστορικότερη συνθήκη της Ευρωπαϊκής ηπείρου. Ιστορικά δεν υπήρξε ποτέ στην παγκόσμια ιστορία παρόμοια συνθήκη με τόσο πλούσιο οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιεχόμενο, που να διατηρούσε ταυτόχρονα και το "ισότιμον" των συμμετεχόντων κρατών. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ του 1992 αποτελεί την τρίτη κατά σειρά θεμελιώδη συνθήκη με την οποία ολοκληρώθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύγχρονος θεσμός, ύστερα από τη Συνθήκη της Ρώμης και την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986).

- ***Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997 - 1999)***
  Η Συνθήκη του Άμστερνταμ είναι το αποτέλεσμα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ξεκίνησε στις 29 Μαρτίου 1996 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τορίνο. Εγκρίθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ στις 16 και 17 Ιουνίου του 1997 και στη συνέχεια υπεγράφη στις 2 Οκτωβρίου του 1997 από τους υπουργούς Εξωτερικών των τότε 15 κρατών μελών. Τέθηκε σε ισχύ την 1 Μαΐου του 1999. Η συνθήκη του Άμστερνταμ τροποποίησε ορισμένες διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διατάξεις για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις. Στόχος των τροποποιήσεων αυτών ήταν η ενίσχυση των οικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών, η ανάπτυξη Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και η βελτίωση της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων.

- ***Συνθήκη της Νίκαιας (2001 - 2003)***
  Υπογράφηκε από τους Ευρωπαίους ηγέτες στις 26 Φεβρουαρίου 2001 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003. Τροποποίησε τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (ή Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και τη Συνθήκη της Ρώμης (ή Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Η Συνθήκη της Νίκαιας μεταρρύθμισε την θεσμική δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να προσαρμοσθεί στην προς ανατολάς διεύρυνση, ένα έργο που αρχικά επρόκειτο να γίνει από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, αλλά απέτυχε να διευθετηθεί εκείνη την εποχή.
  Η θέση σε ισχύ της συνθήκης ήταν εν αμφιβόλω για μία περίοδο, ύστερα από την αρχική της απόρριψη από τον ιρλανδικό λαό στο δημοψήφισμα του 2001. Το αρνητικό αποτέλεσμα αυτού του δημοψηφίσματος ανατράπηκε στο επόμενο δημοψήφισμα που διενεργήθηκε μετά από ένα χρόνο.

- ***Συνθήκη της Λισαβόνας (2007 - 2009)***
  Η Συνθήκη της Λισσαβώνας (γνωστή και ως η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη) είναι διεθνής συνθήκη που τροποποιεί τις ιδρυτικές συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007 στη σύνοδο κορυφής της Λισαβόνας, στην οποία συμμετείχαν οι πολιτικοί αρχηγοί και οι υπουργοί εξωτερικών των κρατών μελών ΕΕ. Η Συνθήκη υποκαθιστά το εγκαταλειφθέν «Ευρωπαϊκό Σύνταγμα», τροποποιώντας ειδικότερα τις υπάρχουσες Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η επίσημη ονομασία της συνθήκης είναι «Συνθήκη της Λισαβόνας για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας».[1]

Τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. είναι επτά, τα οποία είναι τα εξής:

1) ***Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Προεδρία: Αντόνιο Ταγιάνι)***
Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελεί το εκλεγμένο κοινοβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκλέγεται κάθε πέντε χρόνια με άμεσες, γενικές εκλογές που διεξάγονται την ίδια περίοδο στα κράτη μέλη.

2) ***Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης***
Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ασκεί νομοθετική και δημοσιονομική εξουσία σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και συντονίζει ή χαράζει τις γενικές πολιτικές των κρατών μελών. Έδρα του Συμβουλίου είναι οι Βρυξέλλες, εκτός από τους μήνες Απρίλιο, Ιούνιο και Οκτώβριο, κατά τους οποίους οι συνεδριάσεις του διεξάγονται στο Λουξεμβούργο.

3) ***Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Κομισιόν (Προεδρία: Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ)***

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (γαλλικά: Commission européenne, αναφέρεται συχνά ως Κομισιόν) είναι θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με απώτερο σκοπό την προστασία των κοινοτικών συμφερόντων των κρατών μελών της Ένωσης. Η Επιτροπή προτείνει νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις, τις οποίες υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί συγχρόνως εκτελεστικό όργανο της Ένωσης, αρμόδιο για την εφαρμογή των κοινών πολιτικών και την εξασφάλιση της εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ενώ παράλληλα διαχειρίζεται τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τον οικονομικό προϋπολογισμό της.

4) ***Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Προεδρία: Ντόναλντ Τουσκ)***
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (αγγλικά: European Council) είναι το κατεξοχήν διακυβερνητικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διάδοχο των συνόδων κορυφής και αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αυξημένο ρόλο επί ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής, ασφάλειας και άμυνας και στους τομείς όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται με ομοφωνία ή ανήκουν στην σφαίρα της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών. Τα τελευταία χρόνια στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παρίσταται και ο Ύπατος εκπρόσωπος της ΚΕΠΠΑ.

5) ***Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (Προεδρία: Βιτόρ Μανουέλ ντα Σίλβα Καλντέιρα)***
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (αγγλικά: European Court of Auditors, λατινικά: Curia Rationum) αποτελεί ένα από τα κύρια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδρύθηκε το 1975. Αποστολή του είναι να ελέγχει τη χρηστή διαχείριση των πόρων της ΕΕ, έτσι ώστε τα χρήματα των πολιτών της να χρησιμοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Έχει το δικαίωμα να ελέγχει κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που χειρίζεται πόρους της ΕΕ. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από ένα μέλος από κάθε χώρα της ΕΕ. Τα μέλη του διορίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θητεία έξι ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Τα μέλη εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο για περίοδο τριών ετών που μπορεί να ανανεωθεί.

6) το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γνωστό και ως Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, πρώην Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) είναι το ανώτατο δικαιοδοτικό όργανο (της δικαστικής εξουσίας) στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από τρία δικαιοδοτικά όργανα: το καθεαυτό Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.

7) Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – ΕΚΤ (Προεδρία: Μάριο Ντράγκι)
Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ., αγγλικά: European Central Bank, E.C.B.) είναι η κεντρική τράπεζα για το ευρώ και διαχειρίζεται τη νομισματική πολιτική της Ευρωζώνης, η οποία αποτελείται από 19 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι μια από τις μεγαλύτερες νομισματικές ζώνες στον κόσμο. Είναι μία από τις σημαντικότερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου και είναι ένα από τα επτά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που αναφέρονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Οι ιδιοκτήτες και οι μέτοχοι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είναι οι κεντρικές τράπεζες των 28 κρατών-μελών της ΕΕ.

Ζώνη του Ευρώ

Η Ευρωζώνη, με επίσημη ονομασία ζώνη του ευρώ, είναι μια οικονομική και νομισματική ένωση που αποτελείται από 19 από τις 28 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν οικειοθελώς καταργήσει το εθνικό τους νόμισμα και υιοθετήσει το ευρώ (€) ως το κοινό τους νόμισμα και μοναδικό νόμιμο χρήμα.

Η Ευρωζώνη αποτελείται από την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Εσθονία, την Ισπανία, την Ιταλία την Ιρλανδία, την Κύπρο, τη Λετονία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Ολλανδία, την Πορτογαλία, την Σλοβακία, την Σλοβενία, τη Λιθουανία και τη Φινλανδία. Το Μονακό, το Σαν Μαρίνο, το Βατικανό και η Ανδόρρα έχουν επίσημες συμφωνίες με την ΕΕ για να χρησιμοποιούν το ευρώ ως το επίσημο νόμισμα τους και να εκδίδουν τα δικά τους νομίσματα. Χωρίς συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, το ευρώ χρησιμοποιείται μονομερώς από το Μαυροβούνιο αλλά και από το Κόσοβο, με το Κόσοβο να χρησιμοποιεί το ευρώ αντί για το δηνάριο, κυρίως για πολιτικούς λόγους (διαφορές με τη Σερβία), ενώ η Βόρεια Κορέα έχει το ευρώ ως επίσημο νόμισμα για διεθνείς συναλλαγές (το εθνικό νόμισμα Γουόν δεν είναι ανταλλάξιμο στο εξωτερικό).